ПИЭРИБЭЙ МААЙ—СААС, ҮЛЭ БЫРААҺЫННЬЫГЫНАН!

САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ ҮЛУУЬУН ХАҺЫАТА.

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 16 КҮНҮТТӘН ТАХСАР.

№ 54 (8007). ✦ 1996 сыл муус устар 30 күнэ. Оптуорунньук. ✦ Сыаната—1084 солкуобай.

Эҕэрдэлиибит!

Улууспут бары олохтоохторун сандаал Саас, Үлэ, Эйэ, Доҕордоһуу бырааһынныгынан итинник, истинник эҕэрдэлиибит!

Уһун ыйдаах кыстык түбүктээх үдэтэ-хамнаһа үмүрүйэн, саха киһитэ бу кэми үөрэ-кото көрсөр. Былыр-былыргыттан—обуга саҕаттан иитэн, уоҥатан кэлбит ураа муостааҕын, сыспай сиаллааҕын үөрүн хара сиргэ үктэннэрдэ. Хамсыыр-хараҥай, от-мас тиллэн, уу-хаар тахсан, кетер кынаттаах хотоҕойун тыаһа арҕыстанан, харалдьыкка ыыргуһун сибэкки ылдьыттэнэн кэтэһиилээх кэрэ кэммит эргийдэ.

Ыам ыйа барахсан төһө да эйбэх оробул күннэрдээҕин-иһин, үлэ дьоҥуттан үлэ арахпат: аҕыйах хонугунан ыныы үлэтэ саҕаланыа, баанньа, ходуһа бүтэйдэриэн сорсүтүнүү, оҕуруот астарын олордуу түбүгэ—эмиэ иннибитигэр... Улуус бары оскуолаларыгар үөрэх дьылын түмүктэһиннээх кэмэ бу тиийэн иллэ.

Бар дьоммут, чаҕылхай күннээх, үрдүк халлаанналах ыам ыйын бастакы күнүн—Пиэрибэй Маайы үөрэ-кото көрүү!

Улуус дьаһалтата.

Кырдьаҕас Чурапчы албан аатын, суох сураҕын көмүскүохтээх бүгүнгү колуонэ ыччат эдэр эрчимин, ойун күүрэнин бүүс-бүтүннүүтүн 'дойдута, норуота, юнниин маадыытаптыыр Чурапчыта сайдыларын туһугар аныаҥа, обуга суолун батан көмтөс курдук көмө санааланыа, сырдык ыраланыа, бу күдэҥнэ этиллэр дарбааннаах, күүгэн тыллар буолбатахтарын кырдьан олорон өйдөөн, камсиэ-кэмпириэ санаабат курдук гына олоруоҥа, айыа-туо өйө. Төһө да бүгүн эрэйдээкин, ыччыттарыыллаах-ааһан аһын, эрэлбит кэлүс уотун онон саба тибиннэр, быстахха былдьанар кэмсиниилээх буолуоҥа.

Күнду бинир дойдулаахтарбыт, Муударай буолуу, Үрдүк Өй маадыы аһыгынныын буоллунар, тапталлаах Сахабыт сирэ, Россиябыт көҥүл, кэрэ, дьоллоох буолуохтун!

АЙАН ААРТЫГА АРЫЛЫННЫЫ?

● ПУБЛИЦИСТИКА

Кэскилбит кэхтиэ суоҕа диир эрэлбит, дьаарханар санаабыт-онноокпут бүтүннүүтэ ыччаппытын кытта сибээстээх. Барыс иисэтэ, үрүҥ күнү улахаҥҥа хоҥуйбат буолуу хаһан баар этэй биһиги удьуорбутуттар? Суоҕа. Саха омун бэйэтин «күн улууһун оҕотобун» диэн үрдүн, ыраас санаалаах, үрүҥ тыына быстыа да буоллар, туора киһи баайыгар-дуолугар ылгытын уунуо суоҕа, көмүс, солко суһумуттар ойун сүүйтэриэ, түлэкэдиинэ суоҕа. Улууспут ыччата дьалхааннаах сылларыгар аһаран үлэлиир-хамсыыр, ыллыктаах толкуйданар өйгө-санааҕа түмсэн эрэр. «Чурапчы улууһун ыччатын иннинэ сайдыытын программата» бигэргэннэ.

Эмиэ саас саандаарыйда. Эмиэ бааһыналарбытыгар үлэ оргуйуо, эмиэ үрэхтэрбит, күоллэрбит көмүс өҥүнэн долгуннуура оонньуохтара, бэрт сотору аанар кус саҥата саанныттары долгутуо... Сарсын Пиэрибэй Маай, сарсын бырааһыннык! Бар дьоммут иннинэ эрэлгитин ыныктымаҥ, күн улууһун оҕото буоларгытын умнуманг. Муударай буолуу, Үрдүк Өй маадыы эйгиннинин буоллунар, көҥүл, чиэннэй Үлэ, кини эрэ, олоҕу оҥорор, дойдуну сайыннарар, чэлгитэр. Чэгмуус дойдуга аал уоту оттубут өбүгэлэрбит олохха улуу дьуккуордэрэ биһиэхэ арахпатын, биһиги хаалларбатын!

М. СИДОРОВА,
журналист.

Кырачааннар үөрүүлэрэ

Чакырса улуус сөҕүрүүлэригэр сылтар 4 нэйилиэктэрин детсадтарыын иитиллэччиларын «Кэрэчээнэ-Куо» уонна «Боотур-96» конкурстара буолан аастар.

Конкурс соругунан детсад иитиллэччиларын тохкуйдуур дьоҕурдарын, талааннарын, сценическэй культураларын уонна эстаан өртүнэн сайдыыларын көрүү буолла. Бэртээхэй бичээри иитээччи Т. И. Адамова иилээн-саҥалаан ыытта. Маннык кэлбит дьон, торопуттар буна бары ыырачааннар үөрүүлэрин тэнгэ ылаһыннылар.

Түмүгэ «Кэрэчээнэ-Куо» аатын Юлия Никонова, «Боотур-96» аатын Валера Адамов (чакырдар), «Саас-чаана-Куонуу» Сахаана Васильева (Хоптоҕо), «Үрүҥ Уоланна» Вася Илларионов (Хайахсыт), «Нарыйа-Куонуу» Лиза Никонова, «Кэнчээри-96»-ны Миша Макаров (хоптоҕолор) ылыннар, атыттар аал бирилиэстэриэн баалтаннан үөрүүлэр-коттуулэр.

Николай ФИЛИППОВ.

ҮЛЭТТЭН ДЬОЛЛОММУТТАРА

Евдокия Прокопьевна уонна Иннокентий Дмитриевич Пермякаатар алаһа дьиэни тэриннэн, аал уоту оттон биргэ иллэохтук олорбуттарын 45 сылын бэлиэтээтилэр. Киниилэр 8 оҕо аҥарах ийэтэ, үүгэ сиэн эйэтэ, эйэтэ буолбут дьоллоохтор. Төлөй нэйилиэтин ытык-мааны, төһүү үлэһит ыаллара.

Снимокка: кырдьаҕас механизатор, «Боҕуот Знака» ордена кавалера Иннокентий Дмитриевич кэрэ-ниинин үлэ ветерана Евдокия Прокопьевналыын.

«КҮӨХ КҮРДААҺЫН» ПРОГРАММА

БААҺЫНА

Саас. Сыл бу кэрэ кэмэ мэлдьитин даҕыны сүргэни хотоҕор, сырдыкка, үрдүккэ үгүйар. Киһи уонна айылҕа мунутуур алтыһыта, дьүөрэлэһиитэ. Үйүнтүү уонна иннинэги эрэл.

Саасны күн — дьылы аһатар. Тыа дьонугар быйылгы сыл хайдах-туох саалдьыай? Дьэ ол туһунан ойуу-санааны тобулуна, үлэни-хамнаҥы кэпсэтиһэн аастылар бу соторуттаҕыта аҕай улуус сүүс оҥорооччулара. Кимнэри туох долгутар? Бастатан, баһыына туруга. Дакылааты оҥорбут тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальника В. П. Чичигинаров холобурдаабыт чахчылара толкуйдаталлар. 1936 сылдаахха 71 колхозтарга бытарыйан үлэлиир кэмиэ

йылгы сыл хайдах-туох саалдьыай? Дьэ ол туһунан ойуу-санааны тобулуна, үлэни-хамнаҥы кэпсэтиһэн аастылар бу соторуттаҕыта аҕай улуус сүүс оҥорооччулара. Кимнэри туох долгутар? Бастатан, баһыына туруга. Дакылааты оҥорбут тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальника В. П. Чичигинаров холобурдаабыт чахчылара толкуйдаталлар. 1936 сылдаахха 71 колхозтарга бытарыйан үлэлиир кэмиэ

ЫЧЧАТЫ ЫРЫАНАН ЫҢЫРАН...

Рязанскай (Одьулуун), Анна Сергеева (Уорка), Александра Кузьмина (Хайахсыт) талааннара сайдарыгар, үүнэллэриҥэр күүскэмэ, сүбэ-ама биэрбит үтүөлэрэ. Киһи сөҕөрө баар: саҥа сиргэ билбэт ыччатын түмэн, икки-үс күн бэлэмнээн сценаҕа таһаарара. Ыччат санаатын табан, кини баҕатын толорон, бинргэ салайан илдьэ сылдьыы, биллэн турар, киһи айы кыаллыбат, ыарахан сорук. Баянист Владимир Габышев бэйэтин таптыыр дьарыгар мунура суох бариннитэ, оонньуур уратыта дьоҕура, чахчы баар талаана барыта итиннэ үтүө торуоттуур бөҕө тирэҕиэн буолар.

Володя бинргэ төрөөбүттэрэ Виктор, Егор музыкальнай үөрэхтээхтэр, Афанасий гитараҕа бэриэ оонньуур. Оттон балта Света Уоһаа Бүдүү оскуолатын завуча, кэлин республика бэйэтигэр Светлана Егорова хомоҕой тыллаах хоһоонноро аҕаарчыларын үөрдэр. Хоптоҕо ытыкманы ыаллара фронтовик Георгий Романович уонна маҥкайыа учууталым Анисья Гавриловна Габышевтар биэс оҕолоро араас кумааҕылар (векселлэр), о.д.а. тустарынан лекциялары аахта. Владимир Георгиевич эдэр мелодистар, ырыаһыттар Роза Седалищева (Болтоҥо), Николай Сорокин, Иван Прибылых (маҥнэлар), Виктор Габышев (Дириҥ), Федор Харитонов (Хадаар), Николай Дохунаев, Николай Рязанскай (Одьулуун), Анна Сергеева (Уорка), Александра Кузьмина (Хайахсыт) талааннара сайдарыгар, үүнэллэриҥэр күүскэмэ, сүбэ-ама биэрбит үтүөлэрэ. Киһи сөҕөрө баар: саҥа сиргэ билбэт ыччатын түмэн, икки-үс күн бэлэмнээн сценаҕа таһаарара. Ыччат санаатын табан, кини баҕатын толорон, бинргэ салайан илдьэ сылдьыы, биллэн турар, киһи айы кыаллыбат, ыарахан сорук. Баянист Владимир Габышев бэйэтин таптыыр дьарыгар мунура суох бариннитэ, оонньуур уратыта дьоҕура, чахчы баар талаана барыта итиннэ үтүө торуоттуур бөҕө тирэҕиэн буолар.

Володя бинргэ төрөөбүттэрэ Виктор, Егор музыкальнай үөрэхтээхтэр, Афанасий гитараҕа бэриэ оонньуур. Оттон балта Света Уоһаа Бүдүү оскуолатын завуча, кэлин республика бэйэтигэр Светлана Егорова хомоҕой тыллаах хоһоонноро аҕаарчыларын үөрдэр. Хоптоҕо ытыкманы ыаллара фронтовик Георгий Романович уонна маҥкайыа учууталым Анисья Гавриловна Габышевтар биэс оҕолоро араас идэлээх, оҕолоох-уруулаах үүнэ ыаллар буоллулар. Уоһ түөрт сылдьаҕыта Володя Хайахсыт кыһыны Степанида Дорофеева кэргэн ылан, Света диэн тапталлаах кыыстаах ийлэлэхтик олороллор. Уус-уран самодеятельность лауреата, ырыаһыт Степанида Дорофеева, бэйэтэ эмиэ талаанныах киһи, баянист, мелодист кэргэнин ейдээн, кэлэрин-барарын, түбүктээх олоҕун толору ейүүрэ, тыл-ос буолаго хайҕаныан эрэ сөп.

Айар дьиэ кэргэнигэ ыалдьыттаан, ырыа ырааһын, хоһоон хомоҕойун иһитим, баян эҥэркэй тыаһыгар биэтинним, саҥа айылыыт ырыаны билистим. Кырдьык даҕаны, маннык кэрэ, дэлэй талааннаах, үлэлиир, айар баҕалаах дьон баалларын тухары олохпут тупса, кэрэтийэ турарыгар киһи эрэнэр. Ол да иһин Владимир Габышев сыралаах, бэриниилээх үлэтэ республика салаатын кэрэхсэбилин, биһиэхэбилин ылыан ыллаҕа, үрдүк аакка тиэнистэҕэ. Бу күннэргэ улахан түһүлгэ ыкаайылааҕа, талааннаах тэриччэччи, биллиилээх мелодист, республика бастыҥ баянньа Владимир Габышев Чымма Хайахсыт ыччатын салайан Бүтэйдээх, Алтан иэйилиэктэриниэн ырыа кэнниилээх барар айар концерса бэлэмнэнэр.

«Дириҥ уоттара» айар түмсүү бинр төһүү киһитэ Владимир Георгиевичка айар үлэтигэр оҕо саһын омуна уҕараабатыгар, эдэр саһын эрчимэ эбии күүдьүйэригэр алгыспытын аныаҕыҥ, эрэлбитин этиҥиҥ.

Дмитрий ЭВЕРСТОВ—ДИРИНСКЭЙ,
айар түмсүү салайаччыта, РФ Журналистарын союһун чилиэнэ.

Дьокуускайга предпринимателлар республикатааҕы конкурстарга буолан аастар. Итиннэ ыччаты ыытта үлэни тэриийиигэ бинр дойдулаахтыт Владимир Габышев ситиһиилээхтик ыытан, лауреат үрдүк аатын ылла.

Республика бастаны фермөрдэриттэн биирдэстэрэ, олох уларыйыытын, кэмитэр таба ойдоон, саҥа хардыыны хорсуйуор онгорбут Владимир Георгиевичы мин оҕо эрдэҕиттэн үчүгэйдик билэбин. Бу улахан түһүлгэҕэ 67 тэриллэ предпринимателларэ ыытан бэйэлэрин үлэлэрин сиһилии билиһиннэрбиттэр. Биһиги Володябыт музыка диэн баран эмпирикка ытаабыт киһи, 1966 сылтан баяннаан арахса илии. Анал үөрэҕэ суох киһи, ааҕардас дьулуурун, дьоҕурун күүһүнэн, 1993 сыллаахха Валерий Ноев кэриэйигэр аналлаах республикатааҕы «Көмүс дорҕоон» конкурс ыкаайыылаҕар тиийэ үүммүтэ. «Чурапчы», «Дириҥ уоттара» айар түмсүүлэр чилиэннэрэ, биллиилээх мелодист, автор Владимир Габышев—Чымма «Эн суоххун», «Тырымныы умайыах», «Биэйиин» диэн ырыалара сүрэҕи үөрдэр, дуһаны дөлгута. Саха сирин үрдүнэн дьиэрэйбиттэрэ. Народнай поэт Л. Попов «Киэһээги Өлүөнэ» хоһоонугар суруйбут ырыатын 1972 сыллаахха эбээн-бытаантайдар хордара республикаҕа ситиһиилээхтик толорбута, лауреат буолбута.

1991 сылтан саҕалаан улууһун, ону сэргэ Уус-Алдан, Мэҥэ-Хаҥалас иэйилиэктэриигэр тиийэн, олохтоох ыччаты түмэн, салайан, сүүһүнэн аҕыллар концеры иэйилиэннэҕэ көрдөрдө, бүгүнүү олохпут, рынок, сыаналаах кумааҕылар (векселлэр), о.д.а. тустарынан лекциялары аахта. Владимир Георгиевич эдэр мелодистар, ырыаһыттар Роза Седалищева (Болтоҥо), Николай Сорокин, Иван Прибылых (маҥнэлар), Виктор Габышев (Дириҥ), Федор Харитонов (Хадаар), Николай Дохунаев, Николай

1990 сылтан бартах 2200–2500 гектартан ортотуман 12-18 центнер үүнүү ылыллыбытын сыанатар буоллаахха, итиэ «тангнары түһүү хиигитэ. Маныаха Кытаанах, Алаҕар, Бахсы, Мугудай курдуктар ыччаларын соттубуттар. Биэшигитэ, ааары, күһүнгү дакылаатчыт, бэйэтэ агроном идэлээх специалист, биир сүрүн биричиинэлэн иккис хонуулаах севооборот суох өҥорууну аҕаар. Сирдээх, баһыыналаах 14 иэйилиэктэн биир да гектар паара, күһүнгү хорутуута суох. Кылаанныах, хорутууну киллэрэн туран, 2344 гектар бэлэмнэммит баһыыналаахпыт. Итиннэ эбии быйыл саас 1000 гектарга күөх ыһыллар буоллаахха, барыта 1656 гектар сири хорутан ыһар сорук турар, ол эбэтэр хаһаайыстыаҕар да элбэх үлэ күүтэр.

Былырыын 980 гектарга күөх ыһыы ыытыллыбыт, итиэннэ 509 гектара списаниэҕа таһаарыллыбыт. Эмиэ туох да улахан барса суох үлэ буолбут. Баара-суоҕа 180 тонна силас, 307 тонна күөх маасса (зеленка) хомуллубут. Хортуоппуй ыччыгынан 17 баһыынай хаһаайыстыбалаҕа, «Мыҥдаҕаайы» табаарыстыба уонна Дириҥнэҕи агроскуола дьарыктаналлар. Итиэннэ ыһыы диэн бу көрүнгэ 82 гектарга тиэрдиллибит. Былыҥыын 574 тонна хортуоппуй (гектар ахсыттан 70-нуу центнер) ылыллыбыт. Күһаҕан көрүүттэн харабыыттан Хаҥыйахха голландскай хортуоппуй сиэмэтэ туһата суох тоҕуллубут. Улууска, сүрүннээн, «Варилас», «Приокульский ранний» суортар сиэмэлэриниэн хаччыллан олоробут. Былыргы ыһыыга 240 тонна сиэмэ хортуоппуйа баар диэн буолла. Хаппыыстаны 9 гектарга ыһыныбыт. Биирдиилээн ыаллар эмиэ дьарык оҥостор буолан эрэллэр. Иннинэтин хаппыыстаны ыһыы кэмэтиллэр хайысхатын тутуһуохтаахпыт.

Аастыт сылга сиртэн ылыллар бородууксуйаларга 401 мөл. солк. компенсация, государственнай ойоҕул оҥоһуллубут. Быйыл итиэ 1 млрд. солк. көрүллүбүт. Итиэ иһиттэн 901 мөл. солк. бурдукка, 69,6 мөл. солк. хортуоппуйга, 26,4 мөл. солк. оҕуруот астарыгар бэриллиэхтээх. Уопсайа тыа хаһаайыстыбатыгар 14 млрд. 336 мөл. солк. компенсация ылыллыбыт, итиэннэ ааҕардас үүнүү 12 млрд. 599 мөл. солк. көмөнү. Быйылгы сылга үүнүү уонна эҥин, саҥылыа итиэннэ сиртэн ылыллар бородууксуйаларга итиэ 16 млрд. 648 мөл. солк. курдук буолуохтаах. Биллэн турар, контрактация дуогабарын толорор түбэлтэҕэ. Холобур, былырыын республика тыатын хаһаайыстыбата сиэ ылыллыбатах бородууксуйаларын уонна барса суох үлэлээн, тоҕоостоох-уруулаах

478 млрд. солк. ороскуотун сиэ сабыыстаҕа. Баар 277 предприятиелэртэн 30 эрэ хаһаайыстыба сылы барыстаахтык түмүстээтэ. Улуус үс табаарыстыбата 11 млрд. 201 мөл. солк. уонтан ороскуоту көрсүүлэй бүүттэн 6 млрд. 541 мөл. солк. суоһу көрүүтүгэр тиксэр, ол эбэтэр таһаарылыыбыт ороскуот 58,3 бырыыһына. Маҥнай көстүүнэ, суоһу иитиитэ хайдах да бу чугастааҕы сылларга барыстаах саалаҕа тахсыыта чуолкай. Оттон сиргэ үлэлээн, сүрүннээн, бурдугунан дьарытыран, хаһаайыстыбаны ирэ кэтэҕэр сорук турда. Оттон онно балыыныыбыт, этиллибитин курдук, сыл ахсын мөлтөн-ахсаан кэлла.

Саҥа да политика тут бутунан, республикаҕа биллэриллибит бурдук ыһыытынан уонна элбэх сыллаах оту ыһыынан дьарыстаан, «Күөх курдааһын» программаҕа киирсэн үлэлиир наада буолла. Маныаха Хаптаҕайдааҕы комбикормовай завод быйыл күүн үлэҕэ киирэриэн, чугастааҕы улуустар сүрүн туттараачылар ыһыыларынан үлэ хайысхатын ааҕуоха туһаайан үлэлэхтээхпит этиллиннэ. Итиэннэ мунньахха иннинэ үлэҕэ ханнык чопчу соруктар турдулар? Туох-ханнык иннинэ, бу сылларга 3000 гектарга бурдук ыһыан, налаг 2000 сылга диэри сылларга 250-300 гектарынан ыһыыны кэҥэтэн, ону 4000 гектарга тиэрдэрэ. Ол иннитэн баһыына иэнин 10 тыс. гектарга тиэрдэрэ, иккис хонуулаах севооборот тутуһарта, онон бу сылларга 1000 гектар оборбо сирин оҥостон туһаҕа таһаарыллыахтаах. Хаптаҕай заводугар бу сылтан саҕалаан бурдуу туттарыыны 2000 тоннаттан 4000 тоннаҕа тиэрдэрэ ситиһиллиэхтээх.

Бурдутунан бэйэни төбө күүсүнэ хааччыныабыт да, ордук түргэнник бородууксуйаны биэрэр сиэ-бинньэни, куурусса, куһу-хаалы иитии эмиэ сайыннарыллыахта. Бу сорук биһиэхэ ыытыллан турда. Биллиэхэ турутунан улуускаа баар 6387 хаһаайыстыбаттан 1842-лээ тутуда, иннинэттэр, 1992 хаһаайыстыба сүөһүтэ, 4582 хаһаайыстыба сибиинньэ уонна сылгыта суохтар. Бурдуктаах буоллаахха, ханнык да хаһаайыстыба сүөһүлээх-астаах буолара чуолкай.

Бэйэни толору сиэмэнэн хааччыныыга үлэ барыахтаах. Ол иннитэн Одьуулуунга сезоннай хаһаайыстыба тэриллэрэ наадата тоҕоостоох туруоруллуна. Олору тэнэ баһыыны күүрүлэҥнин, көрүүхарайыы, сири тупсаран оҥоруу болуурдастара кэпсэтилиннилэр. Баһыынаҕа үлэлиир техникалары сэргардыы лизинг нөҥүө эрэ ылыллар кыахтааҕа этиллиннэ. Оттон эбии баһыынай хаһаайыстыбалары соторутаҕыта тэриллэйиэр тардар техника, сүрүннээн, баар. Маныаха күүһү биирдэ түмэн үлэлэтиии кыайыылаах буолуоҕа. Баһыынай хаһаайыстыбаларытар 437, табаарыстыбаларга 84, чаастынай дьоҥҥо 240 трактор баар. Ким сирдээх-уоттаах ол үлэлээх уонна «көлөһүннээх» буолуохтаах. Маныаха, атын салаалартан уратыта диэн, баһыыныны ыытта үлэҕэ кооперациялаан үлэлэһиии хайысхата тутуһуллара наадата бу мунньахха эмиэ этиллиннэ. Ол эрдэ улуус 1995—1998 сс. кэскилээх программатыгар киирэн турар.

Мунньахха кэпсэтии суоҥа да бу соруктар туна буохла. Мунньаҕы улуус баһылыга И. С. Сивцев салайан ыытта.

С. СМИРНИКОВА.

ЭҺИГИ ТУОХ ДИИ САНЫЫГЫТ?

Мин быһаччы маннык этиллэхпин. Биһиги улууспут уруу Боотуруускай улуус эта. Онон чурапчылар улууспут торут аатын тоҥуннэриэҥиҥ, торуннүтүн, ытык иһиибитин Боотур уулу кэриэстиэҥиҥ, үйэтитиэҥиҥ. Чурапчы диэн олорор сэлиэнньэбит аата буоллаҕа дии. Атын улуустар уксүлэрэ урукку аатларын тоҥуннэрбиттэрин барыы билэн олоробут. Холобур, ыалларбыт таатталар Алексеевскайтан Таатта буоллулар. Биһиги да уларытыаҕыт эт. Улуус олохтоохторо бэйэлэрин саҥаларын хаҥыатынан биллэриэхтэрэ диэн эрэнэбин.

Дмитрий АНИСИМОВ.

Чурапчы сэл.

Эҕэрдэлии бит!

Күнү кэргэннэнин, тапталлаах аҕабытын, убаастыыр эһэбитин, кырдьаҕас учууталы, советскай партийнай үлэ, бочуот ветераныа, Чурапчы сэлиэнньэтин олохтооҕун ЧИЧИГИНАРОВ Спартак Николаевичы 65 сааскын тоҥточчу туолбут үөрүүлээх күнүгүнэн истиҥник эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт туйгун доруобуйаны, дьолу-соргуну, үтүө сүбэни, өйөбүл буолан сүүс сааскын ороҕой уоһүгэр көрсөргүн.

Кэргэнин, оҕолорун, сиэннэрин, Хаҥаластан Семеновтар, Эбээн-Бытантайтан Чичигинаровтар, Чыаппараттан Мохначевскайдар, Чурапчыттан Христофоровтар, Чичигинаровтар, Дьяконовтар.

Улдьаа Харалы

КИМ ҮТҮӨТЭ ЭБИТИН?

Абитуриент теореманы чаастахайдык дакаастаан уонна задачаны таһиннаҕа суоттаан, «туйгун» сыананы ылар. Үөрүүтэ тулуйаккка, экзаменаторга махтаһын биллэрэр:

—Иван Иванович, биэнбин сөптөохтүк сыанаабыккар баҕыыба! Оттон мин оскуолатааҕы учууталым миигин сэниэн, бүтэрбэр «түөрдү» эрэ турбута. Эрэйдээх...

—Абитуриент Сарайаарап, миэхэ махтанар наадата суох. Учууталгар баҕыыбалаа. Кини чахчы үчүгэй учууутал эбит. Следующий!

●

АТЫЫЛЫЫБЫТ

Бытархай саахары—1 кг 6500 солк., куула 325 тыс. солк. Аадырыспыт: Чурапчы сэл. Петровскай уул. 19 №-рэ. Тел. 21-032.

Үөрэнээччилэргэ аналлаах таһаарыы

БАСТАКЫ ҮРДЭЛ

БИЗНЕСКЭ ҮӨРЭНЭЛЛЭР

Уһуйуччулаах тренер Д. П. Коркин аатынан спортивнай оскуола оҕолоро ангардас спордунан эрэ үлүһүйбүт дьон буолбатахтар—манна үөрэх спорду кытта сатабыллаахтык дьүөрэлэһэр. Мин үлэтин былырыыгыттан саҕалаабыт бизнес-кылаас туһунан биллиннэриэхпин баҕарабын.

Онус бизнес кылааһыгар үөрэнэр Николаева Дашаттан бу туох-ханнык кылаас буоларын кэпсиэриэр көрдөстүм.

—Бизнес-кылааһыгар алгебраны, физиканы, омук тылын, информатиканы, юриспруденцияны диринээтэн үөрэтэбит. Омук тылынан (биһиги английскайы, французскайы үөрэтэбит) холкутук кэпсэтэр буолуохтаахпыт.

Бизнес-кылаас кэскилэ киэҥ. Инники олохпутугар элбэх ааданнаах ылабыт, ким-туох үлэһит буолларбытын билэн үөрэнэбит. Мин МГУ банковскай дьыаланы үөрэтэр факультетыгар туттарсарга баланнэбин. Үгүспүт юрист-экономист буолар баҕалаахтар.

Кылааспытыгар 12-бит. Салайааччыбыт Гаврил Михайлович Яковлев—идэтинэн физик, улууска, республикаҕа, Россияҕа ыытыллыбыт «Сыл бастыҥ учуутала» конкурстар кыайыылаахтара.

Биллиги бинир кыыспыт Шотландияҕа үөрэнэр, Флегонтов Петябыт улуус олимпиадатыгар математикаҕа, физикаҕа бастакы, информатикаҕа үһүс, физикаҕа республикаҕа бастакы, Россияҕа IX миэстэлэри ылаттаата. Кинини сайын Новосибирскайга аналлаах лагыырта ыытыардылар.

Үөрэх кэмнэрэ Дьокуускайга киирэн коммерческай оскуолаҕа эбии үөрэнэбит. Онно бухгалтерскай учуоту, психологияны, прикладной экономиканы диринээтэн үөрэтэбит.

—Үгүскүт бэйэҕитин бизнескэ анылыр баҕалаах эбиккит. Бизнесмен ордук ханнык хаачыстыбаларыгар болҕомто уурулларый?

—Дьону кытта түргэнник уоскуй тылы булар, бэйэтигэр эрэллээх, хас да омук тылынан быһаарсар, эппиэтинэстээх, эмит тылыгар турар буолуутугар.

—Спорду уонна диринээтэн үөрэтиини хайдах дьүөрэлиигит?

—Нэдиэлэҕэ үстэ бэйэбит спорт ханнык көрүҥүн собулуурбутүнэн дьарыктанабыт. Мин мэҥиилэ сылдьабын. Дьарык элбэх, бириэмэни аттарыныахха наада.

Бизнес-кылааһыгар киирии экзаменнаах. Биллиги IX кылааска үөрэнэр Васильев Дима, алгебраҕа, физикаҕа үрдүк биллиилээх буолан, Англияҕа үөрэнэ бараары сылдьар эбит. Кини онно тиийэн ситиһиллиннэҕинэ, салгыы 9 ый устата Англияҕа үөрэнэхтээх, өссө бинир үөрэнээччигэ ыытыры кэлиэхтээх. Онон оҕолор туох кыһаммыыларыттан элбэх тутулуктаах.

Надя КОЖУРОВА,
Чурапчытаабы гимназия XI кылааһын үөрэнээччитэ.

Эбии үөрэх наада дуо?

Биһиги оскуолабытыгар эбиэттэн киэһэҥи үөрэх иллэриллибитэ. Хас биирдии үөрэнээччи бэйэтэ талан үс предмекка үөрэнэр. Мин учуутуттан, оҕолор эбии үөрэх туһунан туох саныылларын билээри кэпсэттим.

Онуоха маннык үс ыйытыыга эппиэттиннэриэр көрдөстүм.

1. Эбии үөрэхтэн оҕо тоҕо биллиини ыларый?
2. Үс предмети эбии үөрэтии оҕоҕо элбэх буолбатах дуо?
3. Үөрэнээччи ноҕорууската улаатыан дуо?

Любовь Емельянова, физика учуутала:

—Ханнык баҕарар түбэлтэҕэ оҕо бэйэтин үөрэхтээ баҕата быһаарар. Онон баҕалаах оҕо туһанара элбэх.

Нэдиэлэ устата үс уруок диэн кыра, бириэмэтин сатаан аттарынар оҕоҕо бу элбэҕа суох. «Частая смена занятий – это и есть отдых».

Афанасий Герасимович, информатика учуутала:

—Эбиэттэн киэһэҥи үөрэхтэн оҕо биллиини ылара иккис дьоҕуруттан тутулуктаах.

Оҕо дьэтигэр кэлэн эрэ тиийэр, сылайан уруогун да үчүгэйдик аахпат, ол иһин сүрүн предметтэригэр эрэ баланнэҕинэр, атыныгар—суох.

Ася, VIII кылаас үөрэнээччитэ:

—Биллиэхтээҕин ангарын эрэ ылар. Үс предмет соп, элбэҕэ суох. Ноҕоруускаланабыт, сарсыарда өрүтүгэр 6-лыы уруок, эбиэттэн киэһэ 2 чаастан 5-кэ диэри сылдьабыт.

Анжелика, IX кылаас:

—Улахан биллиини ылбат. Учуутал тоҕо ойдоҥмүтүүтүк үөрэтэриттэн тутулуктаах. Ноҕоруускаланар бөҕө буоллаҕа дия.

Алик, IX кылаас:

—Үөрэх туттарсарбар эбиэттэн киэһэ үөрэх туһалаах. Үс предмет элбэҕэ суох. Оннук наһаа ноҕоруускаламмаппыт.

Даша:

—Салгыы үөрэххэ туттарса бараачыларга наада бөҕө. Биллиини ылар оҕо ылар. Үс предмет соп, Холобур, медицинскэйгэ туттарса барар буоллахха, химияны, биологияны, нуучча тылын хайаан да үчүгэйдик биллиэхтээххин.

Үрүт-үрдүгэр сорудаҕы биэрэ турдахха, оҕо ноҕоруускаланара биллэр.

Учуутуттар, үөрэнээччилэр сорохторун санаалара итинник. Оттон эйиги санааҕыытыгар, оҕолор?

Роза БЕЛЯЕВА,
Болтого орто оскуолатын IX кылааһын үөрэнээччитэ.

КЫРАҢЫАБАЙ БУОЛУОҔУ БАҒАРДАХХА...

Оччоҕуна аан дойду саамай аатырар 20 фирмаларыттан биирдэстэрин—«Мэри Кэй косметикс» фирма Саха сиринээҕи салаатын консультанта М. И. Федотоваҕа тиий. Кини Чурапчы салаҥньатигэр олорор. Чэ, бэйи, саас-сааһынан кэпсиим. Бастаан фирма туһунан кылгастык.

Бу фирманы 1963 сыллаахха Америка Техас штатыгар Даллас куоракка Мэри Кэй Эш диэн косметолог дьахтар аспыт. Оногор бородуукуйатын маҕаһыыннарынан атыылаттарбыт, телевизорынан рекламмаабат. Кини оногуоктарын бэйэтин үлэһиттэрин, холобур, итн консультант Марианна Ивановна күрдуктарынан, атыылаттарар. Фирма хас биирдии киһи бэйэтигэр эрэ аналлаах косметиканан туһаныахтаах диэн принциптээх. Ол иһин аан бастаан клиенэрэ тириитин хаачыстыбатыгар (аһары арыылаах, кураанах, о.д.а.) тест толорторор, ол кэнниттэн кремнэн, тириини сымнатаччыйан, о.д.а. хайдах быһыылаахтык туттарса ханнык кремнэриннэн туһанарга үөрэтиллиир.

«Мэри Кэй косметикс» оногуоктарын туһунан ый ахсын таһаарыылар «Аплодисменты» сурунаалтан ааҕыахха сөп.

Фирма Россияҕа кэлбитэ үһүс. Саха сиригэр кини салаата аһыллыыта иккис сыла буолбут. Директорынан Надежда Васильевна Сенькина үлэлиир. Дьокуускайдааҕы медицинститүкүнэ фирма консультантарын бэлэмнииллэр. Марианна Ивановна итиннэ курсу барбыт.

—Дьиэбэр олорон үлэлиибин. Тест көмөтүнэн киһи сирейин тириитэ хайдаҕын быһаарабыт уонна тус бэйэтигэр эрэ соптоох кремы, о.д.а. фирма оногуоктарын атыылыыбыт. Атыыга суоҕ суох буоллаҕына, Москваҕа баар фирма салаатыгар сатаас оноголлор, үс нэдиэлэнэн ону ылыахха сөп. Тэрилтэлэр элбэх киһилээх буоллахтарына, консультациялары миэстэтигэр тиийэн эмиэ биэрэбин. Косметиканы сатаан уонна таба туһаммат буолуу тирии эрдэ кырдьыытыгар, буортуйуутутар тиэрдэр,—диир консультант.

Манна декоративнай косметикаҕа эмиэ сүбэлэри биэрэллэр. Холобур, хайдах өҥнөөх тэҥэскэ хайдах өҥнөөх помада бараарын, тени оногостууну, о.д.а. туһарынан. Марианна Ивановна телефонун нөмөрэ 21-674, бириэмэни эрдэ болдьоһон кинилиин көрсүһүөххүтүн, сүбэ-ама ылыаххытын, «Мэри Кэй косметикс» фирма бородуукуйаларын атыыланыаххытын сөп.

Наташа ЭВЕРСТОВА,
гимназия X кылааһын үөрэнээччитэ.

Дуобатыттарынан, бөҕөстөрүнэн, быһыйдарынан аатырар Д. П. Коркин аатынан республиканскай спортивнай орто интернат-оскуолаҕа ох саанан ытыынан дьарыктыыр секция бинир кырдьаҕастара — спортивнай оскуола аһыллыаҕыттан үлэлиир. Үйүн

ОХЧУТ ОЛЯ

32 сыл устата оҕунан ытыынан дьарыктаммыт, эдэрдэри үөрүйбүт республика үтүөлээх тренерэ П. М. Стасов тренердиир. Ситиһиилэр да суох буолбатахтар. Саамай «сибиэһэйинэн» бу оскуоланы бүтэрбит, биллиги эмиэ манна үлэлиир ДьПУ филиалын II курсун үөрэнээччитэ Аня Стасова (Павел Михайлович тороппут кыыһа) Европа кубогар биирдиилээн ытыыга 33 киһиттэн тохсус буолла. Чурапчы ыччата аатырар-сураҕырар Римэҥ тиийэн итинник ситиһиилэммитэ барыбытын үөрдэр.

Мин бүгүн эйиэхэ бу оскуола IX «а» кылааһын үөрэнээччитэ Оля Гулько туһунан кэпсиэхпин баҕарабын. Оля төрөппүттэрэ Украинаттан төрүттэхтэр аҕата Иван Иванович туболыницаҕа кылаабынай врааһынан үлэлиир. Оля оҕунан ытыынан Чурапчыга кэлиэҕиттэн, VI кылаастан, дьарыктаммыт. Быйыл Орел куоракка күрэхтэспит, кыра саастаах кыргыттар болохторүгэр бэйиэ миэстэламмыт.

—Оля, спорду кытта ситиһиилээх умнубат түгэннээххин дуо?

—1995 сыллаахха Орел куоракка ыытыллыбыт Россияҕа бастыыр иһин күрэхтэһиигэ чемпион буолбутум, медаль кэппитим умнуллубат.

—Иннигэ былаанныг, баҕа санааг?

—Оскуолабын туйгунник бүтэрэн үрдүк үөрэхха тутарсыахпын, өссө төгүл чемпион аатын ылыахпын спорт маастарын нуорматын толоруохпун баҕарабын,—диир кини судургутук.

Оля—үөрэх туйгуна. Төһө-да үгүс бириэмэтин дьарыкка ыыттар, күрэхтэһиилэргэ сылдьан быыһа суох буоллар, улууска ыытыллар предметнэй олимпиадаларга ситиһиилэохтик кыттар.

Кини баҕа санаалара туоллуннар.

Наташа ПЛАТОНОВА,
гимназия XI кылааһын үөрэнээччитэ.

«ТӨГҮРҮК ОСТУОЛ» КЭННИТТЭН САНАА

Оскуолабытыгар ыытыллыбыт төрөппүт нэдиэлэтигэр кылаастыгар төрөппүттэрбитин кытта биргэ «төгүрүк остуол» ыыттыбыт. Кинилэр оскуолатааҕы сылларын туһунан кэпсээтилэр, сүбэ-ама биэрдилэр.

Оскуола—биһиги иккис дьиэбит. Кинини харыстыах тустаахпыт. Ол эрээри малы-салы алдьатар, буортулуур оҕолор баалларын. «Дьиэнэр эйиэхэ үчүгэйдик сыһыанналаахтарын баҕарар буоллахха, кинилэргэ эн эмиэ онуок сыһыаннас» диэччилэр. Биргэ үөрэнэр табаарыстарбытыгар, биир бөҕүөлэккэ олорор дьоммутугар ыытктабыллаахтык сыһыаннаһарбыт, учуутуттарбытыгар төтөрүлэспэккэ сырыттарбыт төһөлөөх үчүгэй буолуо этэй? Куһаҕаны оногор, киһини атаҕастыыр аныы диллэрэ обүгэлэрбит. Бу кэрэ саастаах туох да куһаҕаны оногоботох киһи баар инн. Оскуолабытыгар араас стендэлэр, мунньуктар оногуоллаллар да, оҕолор ону харыстаабаттар, сиэ-бинэ марайдыыллар, алдьаталлар. Иккис дьиэбит куруук ыраас буолара бэйэбититтэн тутулуктаах. Буруйу оногорбуттар тута тутулуннахтарына, ол иһин эппиэттиллэр. Оттон сорохтор ким да көрбөтүнэн куһаҕаны оноголлор. Ити олус түүтэри быһыы. Тутулуннахтарына, харахтарын умса көрөн, ытаан сыгсыһаллар, оттон ким да билбэт буоллаҕына, «герой» буола түһэллэр.

Хаһан эрэ кырдьан олорон төрөппүттэрбит курдук оскуолабытыгар кэлэ сылдьыахпыт дии. Бүгүн кинини харыстаабакка ханан баран, хайа сирейбитинэн манна үөскэнэхпитий? Оҕолоор, бары оскуолабытын харыстыаҕыт!

Люба БОРИСОВА,
Арылдаах орто оскуолатын VIII кылааһын үөрэнээччитэ.

УБАЙЫМ—ҮҺҮҮЬҮТ

Убайым Толя Попов Дьокуускайга олорор Дьокуускайдааҕы хореографическай училище VI кылааһыгар үөрэнэр. Аны түөрт сылынан балет артиһын дипломун ылыаҕа. Ааспыт сыллаахха биргэ үөрэнэр оҕолорун кытта Чурапчыга кэлэн үнкүүлэнэ барбыта. Оттон быйыл сайын от ыйыгар 6-тыа буолан Австрияҕа, 4-дүө буолан Саха сирин делегациятын кытта Японияҕа барса сылдьыыбыттара. Итиннэ кинилэри учуутуттара, Саха Республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ, биир дойдулаахпыт Н. С. Посельская салайан ылдьыбыт.

Мин убайым ситиһиилэриттэн наһаа үөрэбин уонна киэн туттабын.

Саша Шелохова,
Чурапчы I сүһүөх оскуолатын II «а» кылааһын үөрэнээччитэ.

Баһаны бэлэмнээтилэр: Чурапчытаабы гимназия үөрэнээччилэрэ Наташа ЭВЕРСТОВА, Надя КОЖУРОВА, Наташа ПЛАТОНОВА уонна Ася ПЕТРОВА.

Ыам ыйа—сандал саас ыйа

Бу ыйга тымныы уонна ичигэс буолуоҕа, ол куттала суох. Үүгүтүн ардыгар туорахтаах культуралар уонна от ороо аныгын тахсыыларыгар гуҥалаах. Туҥулаан ыам ыйыгар биҥиэхэ, Саха сиригэр, ыйыы үлэтэ сыҥаламар, от ыйын күүн-дьылы утуйа дьоҥсоргуо сылыктаабыныы кэтэн көрөр ураты улахан суоллаах. Оскотун ый саҕаланыытыгар сылыйдаҕына, ыккис аҥаара тымныы буолуо. Оттон ыам ыйыгар курааныыан сөп.

Кэтэн коруутэргэ уонна сылыктаабыыга ордук баҕалаах күннэр:

13—оскотун бу күн сылаас тыал илгийдэҕинэ уонна түүнүн сулустар таҥыстахтарына, сайыны кураан.

14—хаҥас күн буоллаҕына, тымныы кыһыны күүт.

19—хойуу сиик түстэҕинэ, огурсу үүгэйдик үүнэр, ардахтаах күн буоллаҕына, таллай ороо аныгын тахсыа.

24—ардаатаҕына, сайын бүтүнүү ардахтаах буолуо. Туманныырдаҕына, сайына хойуу ардахтаах, ыраас чаҕылхай күн буоллаҕына, кураан сайыны кэтэс.

27—тымныйдаҕына, сайына хаҥас.

28—итийдэҕинэ, сайына бүтүнүүтэ сылаас буолуо.

СИА.

■

БИЛЛЭРИИ

Ыам ыйын 6—7 күннэйигэр Чурапчы сэлиэнньэтин суоҕуларигар эмиэ баараҕынан саасхы хаанааһын, сотуун уонна хааһырдас ыарыылары утары прививкалары оҥоруу, куйуктаны эстэйиҥ ыытыллар.

Ыам ыйын 6 күнүгэр

Милиция Алаҕыгар—сарсыарда 7 чаастан күнүс 12 чааска диэри.

Ветстанция таҺыгар—7 чаастан күнү быһа.

«Сельхозтехника» томторугар Полярнай уул. 19 №-дээх дьиэтин туҥаайыытынан—7 чаастан күнүс 12 чааска диэри.

Илин Советскай уул. 31 №-дээх дьиэ туҥаайыытынан—күнүс 2 чаастан.

Арҕаа Кольцевая уул. 4 №-дээх дьиэ туҥаайыытынан—күнүс 2 чаастан.

Ыам ыйын 7 күнүгэр

Мурун-Тымныйаҕа маҥы таҥастыыр ДО уоскайын таҺыгар—7 чаастан күнүс 12 чааска диэри.

Ветстанция таҺыгар—7 чаастан күнү быһа.

Интернат-оскуола томторугар Коркин уул. 30 №-дээх дьиэтин уҥарыы—7 чаастан күнү быһа.

Туҕҕольница таҺыгар—күнүс 2 чаастан.

Төлөбүрэ: 1 тоботтон 4 тоҕоҕо диэри суоҕулаах-тэргэ уоскай төлөбүрэ 1 тоҕоҕо 1 тоҕоҕо 15 тыс., 5 тоботтон 8 тоҕоҕо диэри суоҕулаахтэргэ 1 тоҕоҕо 12 тыс., 9 тоботтон уоһэо суоҕулаахтэргэ 1 тоҕоҕо 10 тыс. солк.

Суоҕуларын уоскай хаанааһынга аҕалбатахтар СР Ветеринарнай сокуонун 29-с ыстатыйатынан административнай миэрэҕэ тардыллыахтара уонна эти, үүтү туттарыыга көҥүл ылыахтара суоҕа.

Хос быһаарыы: үлэлиир усулуобуйа суоҕунан уонна үрэҕи туоруурга быһыт оҥоһуллубутунан, урут эргэ бэкэрэнньэ таҺыгар хаанатаатыллар суоҕуларгытын баҕыгар ветстанция таҺыгар аҕалаҕыт.

Чурапчытааҕы ветлечебница.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

1996 сыллааҕы Саҥа УАЗ-31512 автомашинаны.

1990 сыллааҕы, 30 тыс. км сүүрбүт, үүгүгэй туруктаах «Жигули» автомашинаны. Тел. 27-678.

x x x

Суоллаах 1993 сыллаахха оҥоһуллубут, 20 тыс. км сүүрбүт ВАЗ-21063 («Жигули») автомашинаны. Сыаната—22,5 мөл. солк. Тел. 21-363.

x x x

«Панасоник» видеокамералары, 21-931 телефоннга билсэргитигэр.

x x x

Саҥа «Урал» мотоциклы. Тел. 21-826.

x x x

Суоллаах 64 кв. метр иэннэҕэ, итиннэрэ үс хоостоох квартираны (иккис этээс) уонна 1991 сыллааҕы, 45 тыс. км сүүрбүт ВАЗ-063 автомашинаны. Чурапчы сэл. Ярославскай уул. 4 №-рин 11 квартиратыгар кэлэн эбэтэр 21-156 телефоннга билсэргитигэр.

«АУРУМ» МАҒАҺЫЫН ЫҢЫРАР!

«Аурумторг» ОКС ХЭТ «Аурум» маҕаһына Чурапчы сэлиэнньэтигэр Коркин уул. 50 №-гэр аҥыллан улатын саҕалаата. Тел. 21-600. Үлэтин кэмэ: 10—18 чч., эбиэтэ 1—2 чч., субуотаҕа 10—1 чч., өрөбүлэ—баскыһыанньа.

●

МАХТАНАБЫТ

Күнду аҕабытын, аҥбытын, Одьулуун нэҥилиэстин оҕохтоҕуун, колхозпай тутуу, тыал, үлэ, спорт ветеранын МАТВЕЕВ Христофор Христофоровичы ыарахан ыарыыга ылларан сытар кэмиэригэр эмиэнэ уонна ыарыылыырга комолосуут итиннэ тийэх суолга атаарар кутуруҥнаах күммүтүгэр биҥиги дьиэ кэргэнэ, киин оҕолоругар моральнай, материальнай ортунан күүс-көмө, суҺэ-ама буолбут тороҕут Одьулуунун нэҥилиэстин дьаһалтатыгар (баҺылык Шестаков Н. Н.), участковай балыыса коллективыгар (врач Седалищева Г. Г.), аймахпыт Сивцев А. А. дьиэ кэргэнигэр, иҥэбит истиг дьоҕоллэригэр Аржакова А. В., Карданевская А. С., түөлбэбит дьонугар, табаарыстарбытыгар, бэйэбит дьоҕоллэрбитигэр, барыа аймах-биэр дьоммутугар дириҥ махтанабытын этэбит, киниларгэ олохторугар дьолу-соргуну баҕарабыт.

Оҕолоро, кэйиитэрэ, күтүөтэ, сиэстэрэ.

x x x

Оҕобут, убайбыт, быраатыт, кэргэним, аҕабыт, КРОННИКОВ Афанасий Филиппович хомолтолоохтук сүүх буолбут ыар кэмнэригэр биҥиэхэ өйөбүл-тирэх күүс-көмө буолбут, моральнай, материальнай комоҥу оҥорбут ымарах саҥаалаах Болтоҥо, Хатылы, Соловьев нэҥилиэстэрин дьонугар, дьаһалталарыгар, бинигэ үөрэммит барыа табаарыстарбытыгар, аймахтарбытыгар, чугас ыаллардаах Местниковтарга, Ефремовтарга, Лебедевтэргэ, Картузовтарга, Слепцовтарга, бинигэ үлэлиир табаарыстарбар Лебедев Г. Г., Антонова М. Р., Каприлова В. А., дьоҕоллэрбэр Макарова М. Н., Макарова М. П., Мурун-Тымныыаҕа олорор аймахтарбар Местников Н. Н., Новгородов А. А. улахан махтанабытын биллэрэбит. Киниларга чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьолу-соргуну баҕарабыт.

Аҕата, ийэтэ, балтылара, күтүөттэрэ, быраата, кэргэнэ, оҕолоро.

x x x

Күнду, таптаах оҕобутун, убайбытын, быраапытын ИВАНОВ Алешаны муус устар 4 күнүгэр хомолтолоохтук күн сиригэр сүтэрбит ыар күннэрбитигэр өйөбүл-тирэх, суҺэ-ама, күүс-көмө буолбут, кутуруҥнаах таҥара үлэлэстибит чугас аймахтарбытыгар, бинигэ үлэлиир табаарыстарбытыгар, доҕотторбутугар, ыкса ыаллардаах ыаллардаах, убайдарбытыгар, олохтоох оскуола, больница, детсад коллективтарыгар, үөрэнэр уҥуоталыгар Евдокия Афанасьевнаҕа, бинигэ үөрэммит оҕолорун торопуттэригэр улахан махтанабытын тиэрдэбит. Барыларыгар чэгиэн доруобуйаны, дьолу-соргуну баҕарабыт.

Ийэтэ, аҕата, балыстара, быраата, аймахтара.

Мырыла боҕ.

x x x

Одьулуунга буолбут иэдээнэҕэ баһаар албах төрөппүт, аймах-доҕор сүрэҕин эмиэ уотунан саламан ааста. Кэлин сыта-тура толкуйдаан көрдөхпө, ыччаттарбыт ортолоругар-олор-олуу да аанчаатаҕына, өйдөрүн сүтэрбэт, бэйэлэрин эрэ иннилэрин көрүммэт хорсун саныыр уолаттардаах эбиллит. Ол курдук, биҥиги таптаах оҕобутун, балтыбытын Колодезникова Катяны уонна эссе баҕыр кыыһы Уус-Алдан Тандатыттан үөрэнэ кэлбит ПЕТРОВ Миша диэн оҕо олуу айаҕыттан быыһаан ылла. Торопуттэр уонна барыа аймахтар киниэхэ махтанабыт мунура суох. Бу курдук дьон-сэргэ махтанын ылла сырыт, толору дьоллоох буол, Миша!

Уус-Алдантан Сокольниковтар, Петуховтар, Алексеевтар, Портнягиннэр, Соловьевтар, Дьыкуускайтан Алексеевтар, Атласовтар, Макаровтар, Аржаковтар, Одьулуунтан Петуховтар.

x x x

Биҥиги улахан оҕобут, соҕотох кыысбыт ПУДОВА Сардыс 17 саастаах туолуо иккис хонук иннинэ Одьулуунааҕы ИТУ баһаарыгар баллаҕайга быалдьанан хул-комор буолан быстах дьылҕаланна.

Сардыыбыт барахсан олоххо саҥа хаҥаҕын көрөн, наһаа уйаҕас дууһалаах, сымнаҕас-эйэҕэс майгылаах оҕо улаатан иҥээхтээбитэ. Училищеҕа үөрэммит кэмигэр албах оҕолору кытта саҥа билсиһэн, талбыт идэтин сөбүлүөх курдук буолан, дьиэтигэр кэллэҕин аайы сонуна эбэҕэ, үөрүүтэ-көтүүтэ үксэн испитэ.

Оҕобут Төҥүлү орто оскуолатыгар 9-с кылааһы бүтэрбитэ, быйыл 10-сы гуманитарнай профиллаах кылааска үөрэнэхтээҕэ. Бинигэ улаатыыт, үөрэммит оҕолоруттан тэйиэн баҕарбатаҕа. Онуу, уйуну-киниги толкуйдаабакка, иннинэ кэскилин түстэбит ыытыраммыт, ити училищеҕа аҕалан олус эдэр саҺыгар күн сиригэ матарбыллыытын туох истиэ, төннөрүө баарай. Сардыыбыт сырдык мөрсүөнэ саас-үйэ тухары биҥиги сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр, саныабытыгар ыраах сылдьыа.

Түҥэн да баттаппатах иэдээнэҕэ ыарахан кэмнэригэр күүс-көмө, өйөбүл, суҺэ-ама буолбут аҥыныгас сүрэхтээх табаарыстарбытыгар, коллегаларбытыгар, Чурапчытааҕы коммерческай банк, почта, «Күннэй» предприятие, «Арчы» комбинат, культура управлениетын, музей, орто оскуола, больница лабораториятын, Төҥүлү оскуолатын коллективтарыгар, 8 «а» кылаас, ыччаттыт оҕолор торопуттэригэр, үөрэнэр учууталларыгар, истиг доҕотторбутугар, аймахтарбытыгар чугас ыаллардаах суҺуохтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран улахан махтанабытын тиэрдэбит. Эйиэхэ баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, үлэйитигэр сиппиннилэри, олоххутугар дьолу-соргуну. Хаһан да, ханна да маннык алдьархай аанчаабатын, соҕумар суоҕабатын.

Төрөппүттэрэ Галина, Семен, бинигэ төрөөбүт быраттара Дима, Коля, ыра саахыттан бүөбэйдээн улаатыннарбыт кырдьаҕас эдьиийдэрэ.

Эҕэрдэлиибит!

Күнду кэрэммин, аҕабытын, Чурапчы сэлиэнньэтигэр олорор КОРКИН Платон Васильевичы тороҕут күнүгүнэн, Пиэрибэй Маай быраанньыгынан уонна «Россия бочуоттаах кинематографиста» урдук аат иҥэриллибитиэн итинник эҕэрдэлиибит.

Таптаах хаһыбытыгар чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, саасхы сылаас мичээрдээх үйэни дьоллоох олоҕу баҕарабыт. Эйигин мэлдьи истиг саная, үтүө-мааны сыһыан, дьол-соргу арыллаатын.

Кэргэниг, оҕолоруг.

x x x

Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттыыласпыт ФЕДОРОВ Егор Петровичы 75 саастыын туоларыгар итинник эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт кырдьары билиҥэт үйэни дьоллоох олоҕу.

Соловьев нэҥилиэстин дьаһалтата.

x x x

Күндүтүк саныыр эдьиийбитин, күүс-көмө буолар киһибитин ТРОФИМОВА Раиса Гавриильевнаны үйэ анардаах ороҥнодоох үбүлүөйүгүнэн итинник, истиҥник эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт сир үрдүгэр баар барыа үчүгэйи, уйуну дьоллоох олоҕу.

Эҕэрдэни кытта Александра, Коля, Николай Куличчиннэр, Сардана, Ниночка, Маша, Наша, Николай.

●

«МААРЫКЧААН» ТЕЛЕСТУДИЯ КӨРДӨРӨР

Ыам ыйын 1 күнэ, киэһэ 7 чаастан:

Сонуннар.

Музыкальнай эҕэрдэлэр.

Пиэрибэй Маайдааҕы норуот күүлэйиттэн репортаж.

Ыам ыйын 2 күнэ, киэһэ 7 чаастан:

«Саасхы киэһэнэн, Чурапчы!» (ыччанна аналлаах биэрии).

Ыам ыйын 3 күнэ, киэһэ 7 чаастан:

И. Г. Тимофеев—Теплоухов «Куруубай хаанньах Кулун Куллустуур» сатыы-олоҥхото. РФ культуратын үтүөлээх үлэһитэ Мария Герасимова сценическэй дьүһүнүүтэ.

КУОРТАМНАЬАБЫТ

Чурапчы сэлиэнньэтигэр Дьиэ-уот куортамнаһабыт. Тел. 21-695 (үлэ чаасын кэннитэнэ).

БЭЧЭЭТТЭММИККЭ ЭБИИ

«Саҥа олох» хаһыат муус устар 27 күнүнээҕи нүөмэригэр бэчээттэммит «Быыбардыыр учаастактары уонна учаастактардааҕы быыбар комиссиялары бигэргэтэр туһунан» испитиэнньэ 27 №-дээх Маарыкчаанньаҕы быыбардыыр учаастак комиссиятын испитиэнньэтигэр «Ефремова Валентина Константиновна—«Юбилейнай» маҕаһыын сабилдиссэйэ» диэн эбии киллэриллэр.

Территориальнай быыбардыыр комиссия.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21-352, отделы — 21-265, общий — 21-868.

Учредители (соучредители) газеты — Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты: 54907. Объем—1 усл. п. лист. на 4-х страницах.

Чурапчинская улусная типография Национальной издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат». г. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». Подписано в печать 29.04 18 ч. (гр. 18.00). Тираж 3369.

ЗАКАЗ № 54.

Автор суругар этиллэр саҥа редакция позициятыгар ыалдьы сөп түбэйэр буолбатах. Суругка иҥиллар чахчылар кырдьыктаахтарыгар политиканан автор туох бэйиэ суох.